

Lektionsplanering

Årskurs:

Gymnasiet

Ämne:

Historia 1b

Tema:

Medeltiden: Riddare och turneringar

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Den europeiska epokindelningen utifrån ett kronologiskt perspektiv. Förhistorisk tid, forntiden, antiken, medeltiden, renässansen och upplysningstiden med vissa fördjupningar. Problematiskering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar.

Betygskriterium (E)

Eleven kan översiktligt diskutera historiska skeenden och händelser, samt identifiera några orsaker till dem. Eleven kan redogöra för grundläggande historiska begrepp och förklara enkel användning av dessa kopplade till medeltiden.

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till Medeltiden (10 min)

- Diskutera periodens tidsramar och kännetecken.
- Gå igenom viktiga händelser och figurer från denna tid.
- Presentera hur riddare och turneringar var en del av livet under medeltiden.
- Ställ frågor till klassen om deras tidigare kunskaper om perioden.

2. Fördjupning i riddarideal (10 min)

- Diskutera vad som kännetecknar en riddare och riddarideal.
- Argumentera kring begreppet heder och dess betydelse under medeltiden.
- Visa korta videoklipp som exemplifierar riddarskapet.
- Ställ frågor om hur riddarideal kan relateras till nutid.

3. Turneringars betydelse (10 min)

- Redogör för hur turneringar hölls och deras sociala betydelse för samhället.
- Diskutera hur dessa evenemang bidrog till bildandet av identiteter.
- Presentera källor som beskriver turneringar och deras kulturella betydelse.
- Fråga klassen vad som liknar moderna tävlingar idag.

4. Gruppdiskussioner (10 min)

- Dela upp klassen i grupper för att diskutera sina egna tankar kring ämnet.
- Be grupperna sammanfatta sina diskussioner på ett papper.
- Be en representant från varje grupp presentera sina tankar.
- Uppmuntra till interaktion mellan grupperna.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Riddarideal:** Riddarskapet var centralt under medeltiden och präglades av heder, mod och respekt. Det var viktigt att bevisa sin duglighet genom olika prov och dueller vilket ledde till en ärorik status.
- **Turneringar:** Dessa var inte bara fysiska tävlingar utan också sociala tillställningar där rykte och ära kunde vinnas och förloras. Turneringar var viktiga för skapandet av allianser och politiska kopplingar.
- **Livsstilen under medeltiden:** Eleverna ska förstå hur social stratifiering påverkar individer och hur livsstilen varierade mellan riddare, bönder och adelsmän.
- **Källkritik i historien:** Att kunna granska och tolka historiska källor är viktigt för att förstå medeltiden och dess händelser. Eleverna lär sig att vara kritiska mot olika perspektiv.
- **Moderna kopplingar:** Hur medeltidens riddarskap och turneringar kan kopplas till nutidens sport och tävlingar, och hur idealen påverkar oss fortfarande.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Riddare	En krigare i tjänst hos en högre adelsman, ofta med specifika hederskodexar.	Från medeltidens franska "chevalier", vilket betyder "hästman".

Turnering	En tävling med riddare där de visar upp sina stridskonster.	Från latinskt "tornare", att vända eller vända sig mot.
Heder	En moralisk kvalitet som innebär att man uppfyller sociala normer och krav.	Germanskt ursprung som betyder "att ära".

Diskussionsfrågor

- A. På vilket sätt påverkar riddarideal fortfarande vår uppfattning om heder och mod i dagens samhälle?
- B. Hur tror ni att turneringar i medeltiden bidrog till samhällsstrukturer?
- C. Vilka paralleller kan dras mellan medeltida turneringar och moderna sportevenemang?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper där varje grupp får uppdraget att utforma en egen turnering inspirerad av medeltiden. De ska skapa regler, bestämma discipliner och presentera sin turnering för klassen. Varje grupp ska även diskutera hur de skulle genomföra sin turnering idag, samt vad som skulle vara deras målmedvetna hederskodeks.

Exit-ticket

Frågor	Svar
1. Vad var en riddarens främsta plikter?	Att skydda sitt rike och kämpa för sin herre.
2. Hur organiserades turneringar under medeltiden?	Genom samarbete mellan olika adelsfamiljer och genom offentlig annonsering.
3. Vilka fördelar fanns det med att delta i turneringar?	Möjlighet att vinna ära, rikedom och social status.
4. Vad är heder?	En moralisk kvalitet som handlar om hur man uppfyller sociala normer.
5. Varför är det viktigt att granska historiska källor?	För att förstå olika perspektiv och för att kunna tolka historia korrekt.
6. Hur kan vi se påverkan av medeltiden i dagens samhälle?	Genom sport och tävlingar samt i vår syn på heder och prestige.
7. Ge exempel på moderna ridderliga ideal.	Värderingar som mod, ärlighet och rättvisa.
8. Hur har våra uppfattningar om strategi förändrats från medeltiden till nutid?	Från fokus på fysisk styrka till strategiskt tänkande och teknik.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en kort uppsats (2-3 sidor, A4) om en valfri riddare under medeltiden. Uppsatsen ska innehålla en biografi, riddarens prestationer, samt kritik mot deras handlingar, kopplade till riddarideal och moraliska dilemman. Eleverna ska använda minst tre källor och tillämpa källkritik.

Citat

"Ett hedligt namn är bättre än rikedom." – Okänd, Medeltiden. Detta citat sammanfattar den tidens värderingar kring heder och status, och hur dessa ideal fortfarande ekar i vårt moderna samhälle.

Uppföljning:

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det:

- ☐ Word – Skapar ett dokument.
- ☐ PPT – Skapar en PPT.
- ➡ Nästa – Tar fram ytterligare en lektion.
- ☐ Hemuppgift – Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

☐ 6:14 ☐ Kursplan för Historia 1b ☐

Tags: [Lektion](#)